

QUYỀN TỰ DO KINH DOANH VÀ NGHĨA VỤ ĐÓNG THUẾ

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Học xong bài này, HS cần đạt được :

1. Về kiến thức

- Nêu được thế nào là quyền tự do kinh doanh.
- Nêu được nội dung các quyền và nghĩa vụ của công dân trong kinh doanh.
- Nêu được thế nào là thuế và vai trò của thuế đối với việc phát triển kinh tế – xã hội của đất nước.
- Nêu được nghĩa vụ đóng thuế của công dân.

2. Về kĩ năng

Biết vận động gia đình thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ kinh doanh, nghĩa vụ đóng thuế.

3. Về thái độ

Tôn trọng quyền tự do kinh doanh của người khác ; ủng hộ pháp luật về thuế của Nhà nước.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

Bài này có những đơn vị kiến thức cơ bản sau :

- Thế nào là kinh doanh và quyền tự do kinh doanh.
- Thế nào là thuế ; ý nghĩa, vai trò của thuế trong nền kinh tế.
- Trách nhiệm của công dân trong lĩnh vực kinh doanh và thuế.

Ngoài những nội dung đã nêu trong SGK, GV cần lưu ý một số điều sau :

– Nói một cách đầy đủ, kinh doanh là việc thực hiện một, một số hoặc tất cả các công đoạn của quá trình đầu tư, từ sản xuất đến tiêu thụ sản phẩm hoặc cung ứng dịch vụ trên thị trường nhằm mục đích sinh lợi.

– Quyền tự do kinh doanh có ý nghĩa rất quan trọng. Ở nước ta hiện nay, các thành phần kinh tế và hình thức tổ chức kinh tế rất phong phú và đa dạng, tạo điều kiện cho công dân khả năng lựa chọn thích hợp để tự tổ chức kinh doanh, tăng thêm thu nhập, tạo ra công ăn việc làm, nâng cao đời sống, góp phần phát triển kinh tế đất nước.

– Quyền tự do kinh doanh của công dân được cụ thể hoá như :

+ Quyền lựa chọn ngành nghề và quy mô kinh doanh ; lựa chọn hình thức và cách huy động vốn ; lựa chọn khách hàng, tuyển dụng và thuê mướn nhân công ; sử dụng phần thu nhập hợp pháp từ kinh doanh.

+ Nghĩa vụ : khai báo đúng vốn đầu tư kinh doanh ; kinh doanh theo đúng ngành nghề ghi trong giấy phép ; bảo đảm quyền, lợi ích của người lao động theo quy định của pháp luật ; bảo đảm chất lượng hàng hoá theo tiêu chuẩn đã đăng kí ; tuân thủ quy định của Nhà nước về bảo vệ môi trường, bảo vệ di tích và trật tự, an toàn xã hội ; ghi chép sổ sách kế toán và quyết toán theo quy định của pháp luật ; nộp thuế và thực hiện các nghĩa vụ khác.

2. Về phương pháp

Dạy bài này cần cho HS nghiên cứu các thông tin trong phần Đặt vấn đề, thảo luận để sơ bộ hiểu về các loại thuế và ý nghĩa của việc thu thuế cũng như hiểu về kinh doanh và quyền tự do kinh doanh. Ngoài ra, cho HS thảo luận theo lớp, làm bài tập cá nhân, liên hệ thực tế, vận dụng những kinh nghiệm, hiểu biết của HS vào bài học.

3. Về tài liệu và phương tiện

– SGK, SGV GDCD lớp 9 ;

– Các ví dụ thực tế liên quan đến lĩnh vực kinh doanh và thuế ;

– Giấy khổ lớn, bút dạ.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

Hoạt động 1 : *Thảo luận nhóm về các thông tin trong phần Đặt vấn đề nhằm giúp HS hiểu thế nào là quyền tự do kinh doanh và bước đầu hiểu vai trò của thuế.*

– GV chia HS thành các nhóm và yêu cầu các nhóm đọc phần Đặt vấn đề, thảo luận các câu hỏi sau :

1. Kinh doanh bao gồm những loại hoạt động nào ? Hãy nêu ví dụ về kinh doanh.
2. ...
3. ...
4. ...

(Ghi các câu hỏi ở phần Gợi ý trong SGK).

– Các nhóm trình bày kết quả thảo luận, lớp trao đổi, bổ sung.

– GV chốt lại đáp án đúng cho từng câu hỏi :

- + Câu 1 : Kinh doanh bao gồm các hoạt động sản xuất, buôn bán và dịch vụ.
- + Câu 2 : Những hành vi vi phạm pháp luật về kinh doanh như kinh doanh không đúng ngành, mặt hàng ghi trong giấy phép ; kinh doanh những mặt hàng mà Nhà nước cấm ; buôn lậu, trốn thuế ; sản xuất, buôn bán hàng giả...
- + Câu 3 : Như mục 1 phần Nội dung bài học.
- + Câu 4 : Các mức thuế suất chênh lệch nhau vì lí do Nhà nước ta khuyến khích phát triển sản xuất trong nước và xuất khẩu hàng hoá ; khuyến khích phát triển đối với những ngành, những mặt hàng cần thiết đối với đời sống nhân dân (miễn thuế hoặc mức thuế rất thấp) ; hạn chế đối với một số ngành, một số mặt hàng xa xỉ, không cần thiết đối với đời sống nhân dân (đánh thuế rất cao).

Hoạt động 2 : *Thảo luận cả lớp nhằm giúp HS hiểu thế nào là thuế và ý nghĩa, vai trò của thuế.*

Câu hỏi :

- Em hiểu thuế là gì ? Nêu một số ví dụ về các loại thuế mà em biết.
- Thuế có tác dụng gì ?

Kết luận : Như mục 2 phần Nội dung bài học.

Hoạt động 3 : HS làm bài tập cá nhân nhằm củng cố nhận thức về quyền tự do kinh doanh và vai trò của thuế.

– GV yêu cầu tất cả HS làm bài tập 3 trong SGK, sau đó yêu cầu 2-3 HS trình bày bài làm của mình.

– Lớp trao đổi, bổ sung ý kiến, nhất là phân giải thích để làm sáng tỏ vấn đề.

– GV chốt lại đáp án đúng : c, d, e.

Hướng dẫn học tập

GV yêu cầu HS :

– Học bài và làm bài tập 1, 2 trong SGK ;

– Tìm hiểu một trường hợp vi phạm pháp luật về kinh doanh và thuế.